

ב' סיון

אסרו חג⁸, ובמגן אברהם⁹ מבאר הטעם למ"ש הרמ"א, "מתחלת ר"ח סיון" – "דמיד בב' סיון א"ל משה לקדשם לתור"ה כדאי פ"ח¹⁰ דשבת", וממשיך, "כתב הגמ"נ סוף י"ה¹¹ ג' ימים קודם שבועות אין מתענים דהוי ימי הגבלה משמע דב-שני בסיון מותר להתענות אבל נהגו העולם שלא להתענות מטעם שכתבתי לעיל".

ולפי זה צע"ק למה פרט אדה"ז המאורעות והדיבורים דיום רביעי ויום חמישי, ולא הסתפק בטעמו של המג"א, "דהוי ימי הגבלה"¹². ובפרט שבסימן הקודם¹³, כתב אדה"ז עצמו (לענין היתר תספורת ונישואין), "יש נוהגין להסתפר ולישא בכל שלשה ימי הגבלה", מבלי לפרט.

וגם את"ל שאדה"ז רצה לפרט ענינים של ימי ההגבלה¹⁴ – צ"ע שמאריך

א. כתב אדה"ז בשו"ע שלו (בדיני חג השבועות שבסוף הל' פסח)¹⁵: "ונוהגין במדינות אלו שלא להתענות ושלא לומר תחנון מר"ח עד ח' בוי ועד בכלל דהיינו עד אחר מוצאי יו"ט הנקרא אסרו חג לפי שמיד אחר ר"ח התחיל משה להת-עסק עמהם בענין קבלת התורה שבשני בשבת הי' ר"ח¹⁶ ובשלישי בשבת אמר להם, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגו' וברביעי אמר להם מצות הגבלה השמ-רו¹⁷ לכם עלות בהר וגו' ובחמישי אמר להם מצות פרישה שיפרשו מנשותיהן היום ומחר ויהיו נכונים ליום השלישי" שהוא שבת שבו נתנה התורה".

מקור הדברים הוא בהגהת הרמ"א, שכתב¹⁸, "ואין אומרים תחנון מתחילת ראש חודש סיון עד ח' בו דהיינו אחר

(1) סו"ס תצד.

(2) ובסידורו (לפני ובא לציון) כתב אדה"ז "מ"ס ד"א תחנון" עד י"ב בו ועד בכלל. . . כי החג יש לו תשלומין כל שבעה". וכ"ה מנהגנו. וראה לקמן הערה 31.

(3) כדעת רבנן שבת פז, א (כדלקמן בפנים).

(4) יתרו יט, ו.

(5) שם, יב.

(6) לשון זה "היום ומחר". והיו נכונים ליום השלישי הוא באמירת ה' למשה (שם, יידיא), ובאמירת משה אל העם (שם, טו) "היו נכונים לשלש ימים". וראה פרש"י שם.

(7) או"ח סתצ"ד ס"ג. וכ"כ בסקל"א ס"ו.

(8) ברמ"א כאן בחצ"ע"ג, "הגהות מיימוני הל' ברכות". ולכאורה צ"ל הגה"מ הל' תפלה (וכמ"ש בדרכי משה לאו"ח סקל"א סק"ז. ובדרכי משה כאן, כ"כ בהגמ"י ה"ב). והוא שם בפ"ה סוף אות ש.

(9) סק"ד.

(10) כ"ה כמג"א לפנינו. ולכאורה צ"ל פ"ט דשבת, או (דף) פז (ע"א) דשבת.

(11) הגהות המנהגים (במנהגי מהר"א טירנא) סוף הל' יום הכפורים.

(12) ובלבוש סו"ס תצד, "מר"ח עד ח' בו. . . אין נופלין כו' מפני שהם ימי מצות ימי הגבלה כו'".

(13) סתצ"ג ס"ז.

(14) צע"ק בהגמ"מ שם, וכן נהגו שלא לומר

(*) פר"ח וא"ל רבה כאן אות יא בשם שיירי כנה"ג (או"ח סקל"א). מג"א סקל"א סק"ח. באר היטב ושע"ת שם ועוד.

החילוקים ביניהם (איזו מצוה נאמרה באיזה יום), אבל לענין דברי אדה"ז כאן (שאין מתעניין ואין אומרים תחנון בימים אלו) לכאורה מספיק לומר באופן כללי שימים אלו הם, 'ימי הגבלה' (שבהם נאסרו לעלות ההרה ונצטוו לפרוש).

ב. ויובן זה בהקדם עוד שינוי בין לשון אדה"ז ולשון המג"א: במג"א כ' "דמיד בב' סיון א"ל משה לקדשם לתור רה", אבל אדה"ז כ' "התחיל משה להת-עסק עמהם בענין קבלת התורה".¹⁷

ויש לומר, שבשינוי זה משמיענו אדה"ז הגדרת ימים אלו — שאפשר לפרש בכמה אופנים,¹⁸ ומהם:

א) מצד הסמיכות שלהם ליום מ"ת. ע"ד המבואר במ"א¹⁹ לענין כל ערב שבת וערב יו"ט שיש בהם מעין קדושת שבת וקדושת יו"ט.

[ובזה גופא י"ל בב' אופנים²⁰ — אם הסיבה היא מצד הגברא, דכיון שבכדי

17) בפשטות י"ל ששינה אדה"ז ליתר דיוק, כי "א"ל משה לקדשם לתורה" מתאים בעיקר על יום ד' סיון כשאמר להם מצות (פרישה) "וקדשתם היום ומחר", או עכ"פ ביום ג' כשאמר להם מצות הגבלה, משא"כ בב' סיון שאמר להם רק, ואתם תהיו לי גוי" מבלי לעשות מעשה מיוחד שיחול עליו ענין "לקדשם".

ואולי ס"ל להמג"א ש, ואתם תהיו לי גוי וגוי קדוש" פירושו שע"י האמירה נעשה כן. או ש, לקדשם" (שבמג"א) פירושו ל' הזמנה, ככת"א (ופרש"י) בלשון "וקדשתם" במצות פרישה (פסוק יט, ויעדו שם, יד. וראה מכילתא שם). אבל ראה פדר"א פמ"א. מו"נ ח"ג פל"ג. רמב"ן יתרו שם, יד. ועוד.

18) להעיר מג' אופנים בגדר שכינות — לקר"ש חל"ג ע' 11 ואילך.

19) לקר"ש חכ"ח ע' 18 ואילך. ושי"נ.

20) ראה לקר"ש שם ובהגסמן שם.

בסיפור הדברים ומפרט מעשה כל יום ויום בפ"ע — "ברביעי אמר להם כו' ובחמישי אמר להם כו'", ועוד זאת, ש-משמע קצת שטעם אי אמירת תחנון כו' אינו מפני עצם מצות ההגבלה ומצות פרישה על בנ", אלא מפני אמירת משה (מצות אלו) בימים אלה (ובא בהמשך לתחילת לשון אדה"ז שם, "התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה", כדלקמן סעיף ב).

ואע"פ שסגנון זה מקורו בגמ'¹⁵ "ב-תרי בשבא איקבע ירחא כו' בתלתא אמר להו ואתם תהיו לי בארבעה אמר להו מצות הגבלה בה' עבוד פרישה" — הרי בגמ' שם הובא זה לענין פלוגתת ר' יוסי ורבנן¹⁶, "בקביעא דירחא", ולכן נתפרטו

תחינה בשלושה ימים שלפני שבועות וכן הנהיג רבי יהודה הלוי על שם (יתרו יט, טו) היו נכונים לשלשת ימים" (ועד"ז הוא בס' המנהגים לר"א קלונינער). והוא הכתוב הנאמר בפרישה (כסיום הכתוב, "אל תגשו אל אשה"), ולא הזכיר הגבלה — הרי שלשת ימי הגבלה מתחילים מג' סיון שבו אמר להם מצות הגבלה (כמפורש בשבת שם), ואילו מצות פרישה אמרה רק בד' סיון (שבת שם). ואף שלפרש"י עה"ת (משפטים כד, ג) משמע שאמר להם מצות פרישה לפני מצות הגבלה (ובאותו יום) וכסדרם בהציווי למשה (יט, יוד ואילך) — ולא כבגמ' שבת שם (וראה רש"י ותוס' שם) — הרי לשיטה זו לא נאמרה לבני" שום מצוה בג' סיון (כי גם לרש"י מצות פרישה נאמרה בד' — משפטים שם, א. וראה פרש"י יתרו שם, ט). וראה מפרש"י רש"י משפטים שם, ג. ואכ"מ.

ולהעיר שבהגהה במהרי"ל הלי שבועות "במהרא"ק א"א צו"צ דמר"ח מצות הגבלה". וכ"ה בס' המנהגים למהרא"ק.

וראה לקו"ש חכ"ג ע' 346 הערה ד"ה ימי הגבלה.

15) שבת פז, רע"א.

16) שם פז, ב.

(ב) בימים אלו יש בהם מצד עצמם תוכן וגדר מיוחד, של „ימי קבלת התורה“, ולכן הם מובדלים ומיוחדים בפע (שאינן מתעניין בהם ואין אומרים בהם תחנון).

בסגנון אחר קצת: במתן תורה יש שני ענינים: מתן תורה, מצד הקב"ה, וקבלת התורה, מצד בני ישראל. ואף שקבלת התורה היא תוצאה ממתן תורה²⁸ וזמנה לאחר הניתנה, הרי בעומק יותר יש לומר, שקבלת התורה התחילה לפני מ"ת, והוא ענין בפני עצמו. וזהו ענינם המיוחד של ימים אלה – ימי קבלת התורה²⁹.

ג. ויש לומר שזהו החילוק בין לשון המג"א ולשון אדה"ז:

במג"א מדגיש „א"ל משה לקדשם לתורה“, והיינו מה שמיום ב' סיון ואילך התחיל משה להכין את בני לתורה, שיתן להם הקב"ה; ואילו אדה"ז כותב „התחיל משה להתעסק עמהם בענין קבלת התורה“, היינו שבימים אלו התחיל הענין דקבלת התורה.

ולכן נקט המגן אברהם רק זה שימים אלה הם ימי הגבלה, ולא פירש מה נעשה בכל יום, כי זה לחוד כבר מדגיש שימים אלה הם המשך אחד של ימי הכנה למתן תורה³⁰, משא"כ אדה"ז דס"ל (שמיד אחר

שהאדם יוכל לשמור שבת וי"ט כהלכתם, דרושה הכנה מצדו לפני, לכן נחשב יום ההכנה כטפל ושייך להשבת והי"ט שלאחרי; או, שהסיבה היא מצד החפצא דזמן שבת וי"ט, שבערב שבת וערב י"ט יש בו מצד עצמו (מצד היותו הזמן הסמוך לו) מעין קדושת שבת וי"ט (ולכן נעשה יום זה גם יום הכנה לגבי הגברא, שחלים עליו חיובים והנהגות מיוחדים בשייכות לשבת וי"ט)).

אלא שבכל ערב שבת וערב י"ט ה"ז רק בנוגע ליום שלפניו³¹ (מחצות היום ואילך, שא"א בו תחנון, או גם בנוגע לכללות היום שנק', „ערב שבת“ ו„ערב י"ט“ וכי"א³² שאין אומרים תחנון גם בשחרית דערב י"ט³³), משא"כ בחג השבועות, זמן מתן תורתנו, הרי ההשפעה והפעולה היא (לא רק בערב י"ט אלא גם) מר"ח ואילך, שאז (באו ישראל למדבר סיני³⁴) ויחן שם ישראל נגד ההר³⁵, מוכנים³⁶ לקבלת התורה (כמבואר במדרש³⁷).

21) לענין אמירת תחנון. אבל בכלל ישנה השפעה משבת גם בימים שלפני, דג' ימים לפני השבת שייכים לשבת ונק', „קמי שבתא“ (וקודם לזה שייכים לשבת שעבר ונקרי „לאחר שבתא“), ובנוגע להלכה בפועל, לענין הפלגה בספינה ועוד – ראה ט"ז או"ח סרמ"ח סק"ג. שרע אדה"ז שם סוס"ה.

22) אבודרהם סדר תפלות השבת בתחלתו.
23) ראה אבודרהם שם שגם בערבי שבתות ה' צ"ל כן, אלא ש„אם היינו עושים כן לשבתות הרי חצי השנה לא היינו מתחננים“.
24) שבת פו, ב. מכילתא ופרש"י יתרו יט, א.
25) יתרו שם, ב.
26) ראה תו"א יתרו סז, סע"ג. שם בהוספות קט, ג. ועוד.

27) ויק"ר פ"ט, ט. דרך ארץ זוטא פרק השלום. וראה גם תנחומא (באבער) יתרו ט.

28) ראה ספר השיחות קיץ הש"ת ע' 112, דא"א להיות העבודה דקבלת התורה „ווא עס איז ניט פאראן די עבודה פון מתן תורה“.

29) ראה ע"ד ימים אלה בס' השיחות שם ע' 122. ובס' השיחות תשי"ד ע' 127 דברי אדה"ז בזה.

30) וראה לעיל הערה 12 בלשון הלבוש. וי"ל דלשניהם (הלבוש והמג"א) הוא כאופן הא' שהוא מצד הסמיכות לשבועות, אלא דלהמג"א בימים אלה מאירה ההתפשטות דיום מ"ת עצמו,

שה"שלוש" הנעשה בעולם על ידי התורה, רה, אינו (רק) שלום בין הבריות, אלא השלום בין אלקות כביכול ועולם, כמ"רז"ל³⁴ שישאל נקראים "שולמית" על שם "שעשתה שלום ביני ובין עולמי" ע"י קבלתם את התורה.

והנה בענין השלום ישנן שתי תנועות³⁵ – שלילת המחלוקת ופעולה של אחדות וחיבור. וכן הוא גם ב"שלוש" (הנעשה ע"י התורה) "ביני ובין עולמי", שנעשה ע"י (א) שלילת ענינים המנגדים לאלקות, שבכללות זהו ע"י מצות לא תעשה, (ב) עשיית דברים כרצון הבורא, דהיינו מצות עשה³⁶.

וכנגד זה הם ג' הענינים שבקבלת התורה:

תוכן ענין מצות הגבלה היא – לא להיות פרוש ומובדל לגמרי מן העולם באופן שיבוא לידי כלות הנפש, ע"ד נדב ואביהוא ש"בקרבתם לפני ה' וימותו"³⁷, כי כוונת התורה היא כמ"ש³⁸ "לא תהו בראה (אלא) לשבת יצרה", לעשות את העולם שיהי' כפי הוראת התורה, דירה לו ית' בתחתונים³⁹, וזהו בפנימיות, ה"שמרו לכם עלות בהר וגו'", אלא צ"ל העשי, לעשות את העולם שיהי' כפי הוראת התורה (ע"ד מצות עשה).

ולאידך, כיון שעוסק בעניני העולם צריך להיות הזהירות להיפך, שלא לה-

ר"ח) הם ימי קבלת התורה, הרי כל יום ויום הוא יום שבו נפעל ענין אחר בקבלת התורה, שביום השלישי היתה קבלת התורה בענין זה שנאמר להם, "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגו'", וביום הרביעי היתה קבלת התורה ע"י מצות הגבלה, וביום החמישי היתה הקבלה ע"י מצות פרישה, כלומר – שבכל יום היתה "קבלה חדשה" ממש, וכן מצד משה רבינו – שבכל יום היתה התעסקות אחרת של משה, "בענין קבלת התורה"⁴⁰.

ד. ויש לומר, ששלשת ענינים אלה שבקבלת התורה – שנעשו ממלכת כהנים, ההגבלה והזהירות מלעלות בהר, והפרישה מנשותיהם – הם כנגד שלשה ענינים דוגמתם שישנם במתן תורה:

ענינו של מתן תורה לפי פשוטו הוא – ירידת השכינה למטה, גילוי שכינה ומטרת מתן תורה היא – כדברי הרמב"ם⁴¹ – "כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם", וכבר נתבאר במ"א⁴²,

ולהבוש ש"ש, הם ימי מצות", הוא מחמת פעולת הגברא בימים אלה. ואכ"מ.

(31) וי"ל (ע"פ פנימיות הענינים) שלכן לא הביא אדמו"ר כאן בשולחנו הדיעה דכ' בסידורו דא"א תחנון עד י"ב בו (בפשטות מפני שזהו רק: 1) מנהג 2) ספרדים, כיון שזהו מצד היותם ימי תשלומין לחג השבועות (וראה ס' השיחות תרח"ץ ע' 285 אות ז), ואילו בשר"ע כאן שכולל ביחד שאין מתענין וא"א תחנון הוא מצד ייחוד הימים בפ"ע, וזהו דוקא בהימים שלפני תהי"ש מצד היותם זמן קבלת התורה. וח' בו שהביא בשר"ע כאן, יש בו ענין דחה"ש עצמו, כמ"ש לפנינו (בסי"ט) שאסור להתענות מעיקר הדין לפי שהי' יום טובות. וראה בארוכה לקו"ש חכ"ח ע' 30 ואילך.

(32) סוף ה'ל' חנוכה.

(33) ראה לקו"ש חט"ז ע' 379 ואילך. ושי"נ.

(34) שהש"ר פ"ז, א.

(35) ראה לקו"ש חט"ז שם.

(36) ראה גם, "הדרן על הרמב"ם" (קה"ת, תשמ"ה) ח"א ס"ה ואילך.

(37) ר"פ אחריי. אה"ח שם.

(38) ישע"י מה, יח.

(39) תנחומא נשא טז. במדב"ר פ"ג, ו. תניא

פל"י.

רים גשמיים (וע"ד פירוש אדה"ק⁴⁴ ב"גוי אחד בארץ"⁴⁵, שבנ"י ממשיכים "ה' אחד" גם בענינים ארציים) – וזהו בהתאם למצות הגבלה, שענינה "השמרו לכם עלות בהר", אלא – עבודת האדם צ"ל להמשיך קדושה בדברים גשמיים ועניני העולם, "דירה לו ית' בתחתונים" דוקא.

ו. והנה הימים האלה נזכרים ונע-
שים⁴⁶, ומזה מובן גם בנוגע לזמן מתן
תורתנו שבכל שנה ושנה, שבכל שנה
ישנה נתינת התורה מחדש⁴⁷ ובאופן
נעלה יותר⁴⁸, שבכדי לקבל התורה בחג
השבועות צריכים להיות ההכנות הנ"ל
מר"ח סיון, מעין שהי' בזמן מ"ת בפעם
הראשונה.

והיינו דנוסף ע"ז שכל הכנה צ"ל
מעין ובדוגמת הדבר שהוא נושא הה-
כנה, ובנדוד⁴⁹ הוספה בלימוד התורה
בימים אלה, צ"ל גם מעין ההכנות
פרטיות שהיו בפעם הראשונה, וכמובן
גם בפשטות: כיון שהמאורעות והגיי-
לויים דימים אלה פועלים ונמשכים גם
עתה, הרי מטעם זה עכשיו אין מתענין
בהם ואין אומרים בהם תחנון.

יות שקוע בעניני העולם, שעניני העולם
לא "יורידו" אותו, וזהו תוכן "מצות
פרישה" (ע"ד מל"ת).

וכהקדמה לב' מצות אלו שבקבלת
התורה (מצות הגבלה ומצות פרישה),
אמר להם משה בבי' בסיון ואתם תהיו לי
ממלכת כהנים וגוי, שאין זו הוראה
וציווי אלא תיאור המציאות, שבנ"י נעשו
ממלכת כהנים בדוגמת כהנים המשרתים
ועד לדרגת כה"ג (כדאיתא בבעל הטור-
ריים⁵⁰), וזהו כמו שהוא בנתינת התורה,
שב' הפרטים הנ"ל שבפעולת התורה הם
תוצאה מירידת השכינה למטה.

ה. והנה כיון דזה שמשה התחיל ל-
התעסק עמהם בענין קבלת התורה הי'
כשומר להם, ואתם תהיו לי ממלכת
כהנים וגוי⁵¹, מסתבר לומר, שג' ענינים
אלה מרומזים באמירה זו גופא ד, ואתם
תהיו לי וגוי⁵² (וכידוע שבהתחלת כל
ענין נרמז כל הענין).

והענין:

"ואתם תהיו לי" היינו שבנ"י נעשו
קנינו של הקב"ה בלבד (ובמכילתא⁵³
"כביכול איני מעמיד ואיני משליט עליכם
אחרים אלא אני"), ולאח"ז באים שני
הענינים בעבודת בני ישראל – "ממלכת
כהנים וגוי קדוש": כהנים – שהם
פרושים מעניני העולם, בלשון הרמב"ם⁵⁴
"להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעוב-
דו", הוא ע"ד מצות פרישה; "וגוי קדוש"
מורה על הקדושה שבנ"י ממשיכים בדב-

(44) אגה"ק ס"ט. ועוד.

(45) ש"ב ז, כג. דה"א יז, כא.

(46) ראה לב דוד פכ"ט בשם הרמ"ז בס' תיקון שובב"ם. וראה משנה ספ"ג דגיטין. שרית הר"י אירגס (בסו"ס מבוא פתחים) ס"ה בארוכה. ד"ה עלה אלקים תש"ד פ"ד. ד"ה ועשית חג שבו-
עות שבהערה הבאה. ועוד.

(47) ראה ד"ה ועשית חג שבועות תש"ה פמ"ה בביאור החילוק בין התחדשות התורה שבכל יום, כמו שאומרים בברכת התורה, "נותן התורה" (לשון הוה) שנותן לנו בכל יום (לקו"ת סוכות פא, ג. וראה ברכות כא, ב. סג, ב) לההת-
חדשות בחג השבועות.

(48) כמובן גם מהמבואר באגה"ק ס"ד.

(40) וראה אגדת בראשית פ"ט פ"ה.

(41) בכל הבא לקמן – ראה (בא"א קצח)

לקו"ש ח"ח ע' 19 ואילך. ושו"נ.

(42) יתרו שם.

(43) סוף הל' שמיטה ויובל.

כדי שנשמתו לא תיפרד מגופו, הרי בנדרו צ"ל דוקא פרישה, והיינו גם מענינים המותרים וגם ענינים שהם (בו-מנים מיוחדים) מצוה⁵³, כי בסמיכות ל-מ"ת צ"ל הפרישות מכל ענינים השייכים להגוף, ושיהי' האדם כל כולו עסוק ודבוק בהכנה למ"ת.

וכשם שהוא בנוגע לעבודתו בעצמו, עד"ז צ"ל עבודתו עם חבירו, וביתר שאת, שהרי ראשית ההכנה למ"ת היתה ב"ח סיון, שביום הזה באו מדבר סיני ויחן שם ישראל נגד ההר, כאיש אחד בלב אחד⁵⁴, ולכן גם בימי ההכנה למ"ת בכל שנה-אין להסתפק שכ"א יכין את עצמו בימים אלו למ"ת, אלא עליו לפעול על בני"מ סביבו שגם הם יכינו את עצמם בהכנה הראוי' למ"ת, כפי הפרטים הנזכרים בשו"ע,

ועי"ז הרי כל בני"מ יחד, כאיש אחד בלב אחד יקבלו את התורה ביום מ"ת, בשמחה ובפנימיות⁵⁵.

(משיחות ש"פ במדבר (ב' סיון) תשמ"ז,
ד' סיון תשמ"ט)

ולפי זה, הרי יום ב' סיון שבו אמר להם משה ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי' - הוא יום מיוחד המעורר את האדם להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה' ועד שנתקדש קדש קדשים⁵⁶, והתעוררות ותשוקה זו צ"ל עד כ"כ שזקוק לאזהרה והגבלה, השמרו לכם עלות בהר גו', והיינו לפי שפעולתם בעבודה זו, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי' מביאה במ התשוקה לדעת את ה', להיכנס אל הקודש, להיכנס בפרדס⁵⁷ באופן של כלות הנפש, ועי"ז אומרים שצ"ל דוקא באופן ד', נכנס בש"ל לוס⁵⁸, הגבל את ההר.

ולכן מזהירים תיכף לאח"ז שצ"ל דוקא מצות פרישה, דאף שישנה דרך של, התלבשות" בעניני העולם השומרת את האדם מכלות הנפש, דוקא אופן העבודה ד', שוב, העסק בעניני עולם (כ-סיפור הידוע⁵² מאדה"ז והמלאך, שמצד לימודם בפנימיות התורה הגיעו לכלות הנפש והוכרח לאכול, בייגל" עם חמאה

(49) רמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל.

(50) ראה לב דוד שם פלא, הימים הללו קודש הם... ואף גם להבין ולהשכיל בתורה וזאת מצאנו לחד מקמיא רבינו בעל המכתם ז"ל אמר מר כי אין ספק שבימי הפרשה נמסרו להם סודות וענינים נפלאים שהיו מועילים מאד ליחידי סגולה כו'.

(51) חגיגה יד, סע"ב. וראה לקו"ש ח"ג ע' 990. ועוד.

(52) ראה לקו"ש חכ"ז ע' 273 ואילך. וש"נ.

(53) ראה כתובות סא, כ במשנה. טושו"ע או"ח ר"ס רמ וכו"כ שם. ולהעיר מאלי' רבה שם סק"א משיירי כנה"ג. סידור האריז"ל (לרש"ר) בסדר השכיבה. ואכ"מ.

(54) מכילתא ופרשי' יתרו שם, ב.

(55) נוסח ברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר בקשר לחג השבועות.

חג השבועות

א. „וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה“.

והנה בפירוש ד„תמימות תהיינה“, מצינו כמה אופנים:

(א) שספירת האדם צ"ל באופן של „תמימות“, ובשני ענינים: (א) שהספירה היא בלילה, לפי ש„א"י: להתחיל הספירה ביום הבאתו ממש. . שנאמר תמימות תהיינה, ואין אתה מוצא תמימות אלא כשמתחיל לספור בערב. . וה"ה ספירת שאר הימים שאינה אלא בלילה, שכן הסתם ספירת כל הימים הם שויו", (ב) ש„א"י, שכח לספור בלילה אחת. . הפסיד ממצות ספירת העומר לגמרי כשחיסר ממנו יום אחד, שנאמר תמימות תהיינה“.

(ב) שהשבחות (שבועות) עצמן הן תמימות, כדרשת ריב"ז (בסוגיא ע"ד אופני הלימוד ש„ממחרת השבת“ פירושו „ממחרת יו"ט“): „כתוב אחד אומר תס-

פרו חמשים יום“ (משמע ימים ולא שבו-עות), וכתוב אחד אומר שבע שבתות תמימות תהיינה (שבועות), ושבועות לא קרי אלא אותן המתחילות באחד בשבת ומסיימות בשבת), הא כיצד, כאן ביום טוב שחל להיות בשבת (מתקיים שבע שבתות תמימות תהיינה, שבע שבתות תמימות כסדרן), כאן ביו"ט שחל להיות באמצע שבת (חמשים יום ולא שבועות שלימות, דלא בעינו שבע שבתות תמימות מאחד בשבת ועד שבת, אלא ב-חמשים בעלמא, באיזה יום שישלימו) – ש„שבע שבתות תמימות תהיינה“ מתקיים כשפסח חל בשבת, שאז השבועות הם כסדרן (מא' בשבת עד שבת).

[ומסתבר לומר, שדרשת ריב"ז (כאן ביו"ט שחל להיות בשבת), מתקיים שבע שבתות תמימות תהיינה] אינה דיחוי בעלמא שאמר להבייתוסי, כהדברים שאמר לו תחילה באופן של „דיחוי

יו"ט“. ולהעיר, שהרמב"ם (הל' תמידין ומוספין פ"ו ה"א) שולל דעת „אלו הטועים. . (ש)ממחרת השבת הוא שבת בראשית“ (לא מצד הראיות שהובאו בגמרא, אלא ע"י ראי' של ממש"י (יהושע ה, יא), ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח מצות וקלוי", תלה הכתוב היתר אכילתם לחדש. . במחרת הפסח כו" (ראה לח"מ שם. הר המור"י שם). ואכ"מ.

(7) אמור שם, טז.

(8) כ"ה ל' רש"י שם: „וכתוב אחד אומר שבועות“ (אף שבכתוב נאמר „שבתות“) – כי פירוש „שבתות“ בכתוב זה הוא „שבועות“ (ת"א והובא ברש"י שם, טז). ונאמר (פ' ראה טז, ט) „שבעה שבועות תספר לך“.

(1) אמור כג, טו.

(2) ל' אדה"ז בשו"ע או"ח סתפ"ט ס"ג.

(3) „אבל אם שכח לספור בלילה ונזכר ביום יספור בלא ברכה, לפי ש"א שאם לא נקצר העומר בלילה קוצרין אותו ביום. . לפיכך יספור בלא ברכה שספק ברכות להקל“ (שם).

(4) ל' אדה"ז שם סכ"ג.

(5) מנחות סה, סע"א ואילך וברש"י וריב"ז גרשום שם.

(6) וראה גם תו"כ ופרש"י אמור עה"פ. מגילת תענית פ"א. ושם, כמה דעות במקור הילפותא ש„ממחרת השבת“ פירושו „ממחרת